

UJVIDÉKI HIRLAP

Az ujvidéki nemzeti munkapárt hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 12 kor. 6 fél évre 6 kor. 3 negyed évre 3 kor.

Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

Felolvas storkoszt. MAYOR JÓZSEF

Társstorkoszt. D^z KÖNIGSTADLER OTTÓ

Atyuska,

az oroszok cárja, ha milliók vére, boldogsága, élete árán álló trónján ülve elgondolkodik, neuraszténias teste megremeghet. Vértelen, finom ajkán nagyon sokszor sirhat ez a két szó: Mazuri . . . Hindenburg . . .

Igen, Hindenburg, ez a zord katona már másodszor sujt le a korhadtt orosz kolosszusra . . . És mind a kétszer a Mazuri-tavaknál.

A Mazuri-tavak. Valami kísérletes, rémséges van ennek a szónak a hangzásában. Sárga szeméit kimeresztve, suttogja e nevet a hatalmas cár. Fekete dalok, szemrehányó, fájdalmas panaszok szállanak a posványos lápból . . . És minden jajja, panasza a szegény, elbutított közalkotómegek, melyet ő küldött, üzött a halálba, az ő lelkére izen haragos átkokat . . .

Kilencnapos harc után, kilencnapos féli harc után Hindenburg katonái az ingoványos Mazuri-tavak mellől Atyuska 50.000 katonáját hajtották fogságba, elvittek az atyuskától sok-sok ágyút és sok-sok gépfegyvert . . .

Halottak ezrei borítják a havas, hideg lápot . . .

Az oroszok cárja megborzong, ha mindezt elgondolja. És míg Atyuska fogvacogva, remegve gondol a Holnapra és babonás félelemmel ejt ki ajkán neveket. Hindenburg és katonái rohanvást száguldanak előre . . .

Reszket, feleltséket sejt a minden oroszok ura. Hindenburg pedig nem fél, nem örül és nem mosolyog. Félni nincs oka. Nincs, mert hiszen ő Hindenburg, az ő katonái a német katonák. Nem örül és nem mosolyog, mert a végső győzelmet még nem vívta ki.

Erős, komoly tekintetét előre szegezi és mérlegeli, mi munka van még hátra . . . Előbb el kell ezt végezni. Akkor majd szabad nevetni, de nemcsak nekünk, a győzőknek, hanem a legyőzött orosz népnek is. Mert a zsarnok-uraira mert csapás, csapást, szakító csapatát még a rájuk rakott bilincsekre is . . .

És hulló bilincsek, győzelmi énekek zengése közepette, új népszabadságok, új igazságtévesek sarjodnak majd a vérrel termékenyített földből . . .

Megy felfelé a sertés ára. . .

Megütközve tapasztaljuk, hogy városi hatóságaink minden igyekezete dacára, — tán ép túl elnéző és enyhe eljárása folytán, — az élelmiszercikkek kevés kivétellel, indokolatlanul bár, napról-napra drágulnak és egységek, lelketlen módon, használják ki a háború által előidézett kényszerhelyzetet a maguk önző kapzságára számára.

Különösen felháborító az a hihetetlen drágulás, ami a *sertés-hus árusítása* körül joggal keltet mindenkiben megütközést.

Amikor a vasuti teher- és gyorsáru forgalom teljesen szünetelt, a sertés ára hirtelenül és rohamosan felszokott. Az indokolatlanul nagy áremelkedést az érdekeltek azzal próbálták megmagyarázni, hogy szünetel a vasuti forgalom, nem lehet élő sertést behozni, a helybeli sertéskereskedők is kihasználják a kényszerhelyzetet, a hatósági *maximális* árért nem adják el a sertéseket és magasabb árak elérésére spekulálnak.

Tény, hogy napokon át nem jött egyetlen sertés is a piacra.

A rekvirálás bohózatokba illő nehézségeiről megemlékeztünk és a csak nagy ellenszegülés és erőszak árán eszközölt rekvirálás is kevésbé lendített a sertés árának csökkenése érdekében.

A városi tanács ekkor *kísérletként* arra a lépésre határozta el magát, hogy felfüggeszti az élősertés és az azokból készült árak árait, szabadá teszi a versenyt és ezzel lehetővé véli tenni, hogy mennél több sertés kerüljön a piacra.

Bármilyen tiszteltemélők is voltak a *tanács tojalis, engedékeny eljárásának* indokai, az események a tanács előzékenységeinek helyességét nem igazolták, mert amióta az élősertés és az azokból készült árak szabad versenyt tárgyát képezték, egy titkos *kartellár* jött létre, amely a sertésárakat *jelszoktette*.

Hihetetlenül és lelketlenül, úgy hogy azok hallatára legszivesebben az ügyésért kiáltanánk.

De beszéljenek a számok.

A maximális árszabás szerint a következőképen voltak az árak megállapítva:

Vágó sertés 1'20 K, zsír 2'40 K, füstölt szalonna 2'40 K.

Azóta megváltozott a helyzet. *Megnyílt a teher- és gyorsáru-forgalom* és ahelyett, hogy az árak leszálltak volna, *rohamos emelkedés* háborítja fel a polgárságot.

— Az érdekeltek érvelései tehát, — hogy a maximális árszabást

a vasuti forgalom szünetelése miatt nem tarthatják be, — *üres kijelöléseknek* bizonyultak és az érdekeltek azt csak újabb áremelés elérésére használták fel.

Február 10-én az élő sertés már 1'70—1'80 volt, 11-én 1'72—1'88, 12-én 1'80—1'90, 13-án 1'80—1'90, 14-én 1'90—2'04, 15-én ugyanannyi volt, vagyis napról-napra emelkedő és az 1'20 maximális árszabást 84 fillérrel lépte túl. Egyes hizlalók még 2'20 koronáért is adtak el élő sertéshust.

A vágott sertés 220 fillér maximális árral szemben február 10-én 2'20—2'40, 11-én 2'60—2'88, 12-én 2'70—2'88, 13-án ugyanannyi, 14-én 2'90—3'00, 15-én ugyanannyi volt.

A zsír a 240 fillérnyi maximális árat elhagyva 2'80—3'00 koronára emelkedett.

A füstölt szalonnának sikerült 240 fillérnyi maximális ár helyett a 3 koronás árt elérnie.

Ezeket az érdekes adatokat *Payerle Nándor* rendőrfőkapitány szedette össze és ha mint statisztika-másra nem is jó, arra bizonyosan kell hogy alkalmas legyen, hogy a tanács tegyen félre minden előzékenységet és a kezytüs kezébe botot vegyen.

Meg kell állapítani újból a sertésárak maximális árát és a ki az ellen vét, azt meg kell büntetni. A legmagasabb bírsággal kell sújtani.

A közönség pedig tanuljon az élelmes wieniektől, ahol bojkottálták a sertéshust, amely 60 fillérrel lett ennekfolytán olcsóbb.

Pardont nem ismerő szigoru védelmet kérünk!

Kik menhelők fel a most sorozandó népfelkelők közül?

— A legújabb rendelet. —

Köztudomásu, hogy a honvédelmi miniszter a polgári alkalmasságukban nélkülözhetetlen s közcélú, hivataloknál, üzemeknél, vállalatoknál, szolgálatban levő népfelkelők tényleges szolgálat alól, való, felmentése tárgyában még a mult év novembérében rendeletet bocsátott ki.

Ebben a rendeletben a mult év decemberében sorozott népfelkelőkre névze történt intézkedés.

Most a honvédelmi miniszter rendeletének pótlásául és kiegészítéséül új rendeletben intézkedik az 1895., 1896. és 1891. években született s most február és március hónapokban sorozandó népfelkelők felmentésére névze.

A most megjelent rendelet értelmében a tényleges népfelkelő szolgálat alól felmenthetők mindazok az állami, vagy egyéb közhatalóságoknál, közhivataloknál, köztintezteteknél, továbbá a közérdekből fontos intézményeknél vállalatoknál és üzemeknél alkalmazott s polgári foglalkozásukban nélkülözhetetlen egyének, akik a tekintetbe vehető alkalmazásukban már legalább 1915. január elsején működnek.

A felmentés pedig ugyan olyan módon történik, mint a decemberben sorozott népfelkelők, vagyis az illetőről feleltes hatósága csakis a szigoruan vett nélkülözhetetlenség esetében felmentési javaslatot terjeszthet fel a honvédelmi miniszterhez. E felmentési javaslatok ugyan úgy állítatnak ki, mint a decemberben sorozottaké, csupán azzal a hozzáadással, hogy a javaslatokhoz még az illető előjáró hatósága, illetőleg igazgatósága, szolgálati főnöksége által aláírással és pecséttel igazolt nyilatkozatot tartozik mellékelni, hogy az illető jelen állásában vagy alkalmasságában, melyben jelenleg nélkülözhetetlen legalább is 1915. évi január elseje óta van alkalmasságban.

A felmentési javaslatok a bemutató szemlén katonai szolgálatra alkalmasnak talált egyénekről közvetlenül a bemutató szemlék megtartása után, de legkésőbb március végéig terjesztendő fel a honvédelmi minisztériumba.

Katonák — érettünk.

Az *Ujvidéki Hirlap* már közölte, hogy a petrovadinai várparancsnokság, látva Ujvidék város polgársága élelmiszercikkeitásának nehézségeit, — a saját elhatározásából sietett városunk lakosságának segítségére, amikor a városi tanács utján azt a dicséretes ajánlatot tette, hogy hajlandó a város lakosságának élelmiszercikkeitől gondoskodni, ha azt fél havonként nála az egyes szükségelt cikkek pontos feltüntetésével bejelentik.

A városi tanács az ajánlatra adandó válasz elkészítésével és a kérdés tanulmányozásával *Marcekovich Imre* dr. városi főjegyzőt bízta meg, aki, amint már jelentettük, az előkészületeket megtette.

Marcekovich Imre dr. városi főjegyző pénteken *Grzywinsky Szaniszló* vezérőrnagy, petrovadinai várparancsnokot kereste fel, aki is Hersfort főhadbíztos bevonásával abban állapodott meg a város főjegyzőjével, hogy a város által beszerzendő egyes cikkek minimálisan

fél kocsí rakományoként rendelkeznek meg. A várparancsnokság a város közszükségletének azonnali fedezésére hajlandó kenyérlisztet, élő vágó marhát, borjút és sertést átengedni. Ragaszkodik azonban ahhoz, hogy a további szükségletek félhálványként előre jelentendők be.

A város részére átengedendő közszükségleti és közlekedési cikkek ezek volnának: kukoricaliszt, rizskása, hüvelyes vetemények, kávé, bors, paprika, só, sajt, szalonna, disznózsír, burgonya, répa, dara, olaj, szalámi, cukor, petroleum, zab, szalma, széna, takarmányárpa.

A város fa- és szén szükségletét azonban a petrovaradini várparancsnokság nem fedezheti, hanem e téren is előzékenynek mutatkozott, mert felajánlotta, hogy a város fa- és szén szükségletének ideszállítását lehetővé teendő, a vasúti kocsikról és uszályokról szívesen gondoskodik.

Marceovich Imre dr. főjegyző a város polgárságát közlekedés szempontjából 130—150 csoportba egyesületek és hivatalok szerint kívánja osztályozni és hétéfőn, — amikor a kiment kérdőívekre a válaszok már beérkeztek, — összeállítja a város első félhavi szükségletét.

A közlekedési cikkek raktárát a régi gimnázium tornacsarnokában helyezteti el és kísérletképen nagyobb mennyiségű kenyérlisztet, rizskását, só, hüvelyes veteményeket, cukrot, petroleumot és szénát fog rendelteni.

A parancsnokság segítségével tehát Ujvidék közlekedési viszonyainak gyors és gyökeres javulását lehet remélni, amelyért a petrovaradini várparancsnokság a lakosság őszinte háláját váltja ki.

HIREK

Baró Lütgendorf vaske-rezsjte. A német császár *baró Lütgendorf Kázmér* altábornagyot, — aki a déli haderő egyik hadseregszólnának parancsnoka volt és mint ilyen gyakran fordult meg Ujvidéken, és aki jelenleg a 31. gy. hadosztály parancsnoka, — a II. o. vaskereszttel tüntette ki.

Ritka kitüntetés. A király *Petz Ferencné* szül. *Pető Irén* nagykanizsai lakónőnek, jelenleg palánka katonai kórházi önkéntes ápolónőnek, a ki — a mint a királyi kézirat kiemeli — az önfeláldozó betegápoló működése közben járványos betegségekben életveszélyesen megbetegedett, a betegápolás terén teljesített érdemei működéséért a koronás arany érdemkeresztet a *vitészégi érem szalagján* adományozta.

A hadiadó felszólamlási bizottságának elnöke. A hadsegélyezés céljaira szolgáló hadiadót egy most alakítandó adófelszólamlási bizottság fogja kivetni. E bizottság elnökévé a belügyminiszter dr. *Szelezák Lajos* orsz. képviselőt nevezte ki.

Dunaátkelési igazolványok. A Szerémséget a polgári lakosság részére a múlt héten elzárták. A városi tanács nevében *Profuma Béla* alpolgármester és *Payerle Nándor* rendőrfőkapitány tárgyalásokat folytattak az illetékes katonai- és civilhatóságokkal, hogy lehetővé tegyék azoknak, a kiknek halaszthatatlan dolguk van, a Szerémségbe való utazást. A tárgyalások még nem fejeződtek be, de már ma biztosítottak látszik, hogy a *szerémi szállótulajdonosok Ujvidéken lakó része átkelési igazolványokat fognak kapni*, melyek lehetővé teszik, hogy a birtokosok szülleikbe akadálytalanul juthassanak. A katonai hatóságok e méltányos engedékenysége lakosságunknál csak a legjobb benyomást fogja gyakorolni.

A beteg polgármester. Dr. *Demetrovits* Vladimir kir. tan. polgármester, a kin dr. *Hüttl Humér* egyet. tanár sikeres műtétet végzett, hetek óta a budapesti Pajor-szanatoriumban állott orvosi kezelés alatt. Dr. *Demetrovits* Vladimir állapota annyira javult, bár a hosszú betegeskedés erősen megviselte a szervezetét, hogy a napokban hazatér, a hol minden tisztelője szeretettel várja.

A 20.000 koronát meghaladó **jövedelemmel** bírók kötelesek szabályszerűen kiállított jövedelemadó vallomásukat, — a városi tanács hirdetménye szerint — *legkésőbb* i. hó 28-ig a város-háza 13. ajtószám alatt a törvényes következmények terhe alatt benyújtani.

A liszt detail-árai. *Profuma Béla* alpolgármester szerda este 6 órakor a liszt detail-árainak megállapítása céljából a két malomtulajdonossal s néhány lisztkereskedővel értekezletet tartott, melyen a finom tisztalított detail-ára 68 fillérben, a főző liszté 58 fillérben, a kevert kenyérliszté 40 fillérben, a tiszta tengeriliszté 32 fillérben állapítottat meg kilogrammonként. A zsák-száma vásárolt lisztért, akár kereskedő, pék vagy magános vette azt, csupán a már publikált maximális árak követelhetők. A liszt detail-árai e hó 21-én lépnek életbe.

Az amerikai ajándékok. Már több ízben megírtuk, hogy az amerikai gyermekek a háborus országok hadbavonultjainak családtagjai, főleg gyermekei részére több hajórakomány ajándékokat küldöttek, amelyekből Magyarország számára is kijutott és ebből egy küldemény Ujvidékre is érkezett.

Az ajándékok, — főleg gyermekajándékok, — mindaddig nem kerültek szétosztásra, mert a szétosztás eszközésére felkért főispáni hivatal az aránylag csak kisszámú ajándékok szétosztására igazságos kulcsot nem tudott találni. Most a főispáni hivatal a kérdést egy szerencsés ötlettel oldja meg. Az amerikai ajándékok bizonyára a jobbsorsuaknak is igen kedvesek lesznek és annak bírásáért sokan fognak versenyezni. Ép ezért a főispáni hivatal az érdeklődőnek az amerikai ajándékokat megmutatja és azokat amennyiben az illetők tetszését megnyerik, méltányos áron — mint kedves háborus emléket, — átengedi. A befolyó pénzért pedig megfelelőbb, hasznosabb és szükségesebb és jobban hézagotpótló tárgyak lesznek vásárolva, amelyek a mai háborús világ nélkülözhetetlen napjainban nagyobb örömet fognak szerezni. A netán fennmaradó összegből segélyek lesznek az adakozók rendelkezésének megfelelő irányelvek szerint szétosztva. A ki tehát ilyen ajándéktárgyat vásárol, kedves háborus emléket vesz és emellett jótékonytárgy is gyakorol. E két szempont eleve is biztosítja az ötletes eszme sikerét.

Kitüntetett ujvidéki hős. *Lichtschein Sándor*, 70-ik gy. e. hadapród, a helybeli *Lichtschein Márton* fia cég baltája, aki a háború kitörése óta előbb a déli harctéren, több hónap óta az északi harctéren szakadatlanul tűzvonalban van, ismételten kitüntette magát és az ellenséggel szemben tanusított vitéz magatartásáért az I. o. ezüst vitézségi éremmel tüntetett ki. *Lichtschein Sándor* az I. o. ezüst vitézségi éremmel járó 15 koronás járadék első részletét már kézhez is kapta és azt a harctéren elesett egyik hős hátramaradt családtagjainak adományozta.

Lukachich Géza tábornok. A király somorjai *Lukachich Géza* ezredest, a híres Mollynáriak vitéz ezredparancsnokát tábornokká léptette elő. *Lukachich Géza* mindössze egynéhány hónapig volt a petrovaradini garnizonban, de ez alatt a rövid idő alatt is lebilincselő egyéniségével, Ujvidék közönségének *osztatlan* rokonszenvét vívta ki magának. *Lukachich Géza* igazi magyar katona, aki humanus bánásmódjával, vitéz magatartásával és lelkes kötelességtudásával feljebbvalóinak teljes megelégedését, alantasainak ragaszkodó szeretetét szerezte meg magának. *Lukachich Géza* a háború elején ezredparancsnok volt, szeptember közepé óta dandárparancsnok, akinek vitézségét legjobban jellemzi, hogy minden csatában csapta élén — legtöbbször a rajonban — küzdött keményen és elszántan, sohasem nézvényt, veszélyben forog-e személye azt, sem. A tábornoki kar egy felette érdemes katonával lett gazdagabb, városunk társadalmi távozása által egy igazán lovagias és rokonszenves taggal lett szegényebb.

Uj alezredesek. *Deutsch* Izidor a 6. gy. e. és *Hahne* Rezső a 23. gy. e. őrnagy királyi kegy

folytán alezredesekké léptek elő. Az új alezredesekről csak a minap volt alkalmunk megemlékezni abból az alkalmából, hogy a harctéren szerzett vitéz magatartásukért hadikiérményes érdemrenddel dekoráltattak. *Deutsch* Izidor épúgy mint *Hahne* Rezső városunk társadalmának közkedvelt tagjai voltak, akiknek előléptetése általános örömet kelt a városban, bár *Deutsch* Izidor előléptetése Ujvidékre veszteséget is jelent, amennyiben az aradi 33. gy. ezredhez helyezték át.

Ismét egy ujvidéki hős. A háború aránykönyvébe ismét belevesdött egy ujvidéki hős neve: a *Baumhauer* János 86. gy. e. -beli tart. hadnagya, a városi mérnöki hivatal érdemes tisztviselőjének neve, aki az ellenséggel szemben tanusított bátor és hősi viselkedéséért a legfelsőbb királyi elismerésben és a vele járó *Signum laudis* kintüntetésben részesült.

Elhunyt altábornagy. *Koltai Vidos* Elek altábornagy a napokban 82 éves korában Szombat-helyen elhunyt. *Vidos* Elek, a ki a szabadságharcot mint honvédtiszt vitézül küzdötte végig, a nyolcvanas évek közepe táján mint petrovaradini várparancsnok városunk társadalmi életében jelentős szerepet játszott.

Kézbesíthetlen árak árverése. A Máv. ujvidéki vasutállomásának raktárhelyiségében f. hó 23-án d. e. 9 órakor a kézbesíthetlen árak árverése kerülnek.

Sigmund laudist és királyi elismerést újabban a következő háziezreddeli tisztjének kaptak: *Grosz* Márton és *Barako* Miklós főhadnagyk, *Stojkov* Milorad hadnagya, mind a három a cs. és kir. 6. gy. e.-ből.

A népfelkelői bemutató szemlék. Csütörtök reggel óta folyik Ujvidéken az 1895, 1896 és 1891 éveken született népfelkelők bemutató szemléje. A népfelkelők kivétel nélkül pontosan jelentkeztek a bemutató szemlén s pompás katonai anyagnak bizonyultak. *Mathkovits* Béla főispán a honvédelmi miniszter felkérésére megjelent a bemutató szemlén és gyakorolta a miniszter által kívánt ellenőrzést.

Hadifogoly járásbíró. *Medveczky Gyula* hódsgági járásbíró, a ki mint az ujvidéki törvényszék jegyzője aranyifjúságunk egyik népszerű tagja volt, szerb hadifogságba esett, s jelenleg Nisben van. *Medveczky Gyula* a 6. népfelkelő ezred zombori zászlóaljának hadnagya.

Kukorica-rekvirálás. Összminiszteri rendelet alapján *Profuma Béla* alpolgármester megbízta a rendőrfőkapitányságot, hogy a helybeli málmok részére 2500—3000 métermázs kukoricát rekviráljon. A rendőrfőkapitányság csütörtökön megielet a polgármesteri rendelkezésnek és 35 birtokostól 2672 métermázs kukoricát rekvirált: legtöbbit — 600 métermázsát — *Gavrilovics* Györgytől, legkevesebbet — 15 métermázsát — *Letits* Mártától.

Csodálatos menekülés a szerbek fogságából.

Egy ujvidéki kadét és hat baka hőstette.

Lakásuzsora. Pöfpl Oszkár vonacsapatbeli hadnagy péntek éj-jel, miután szállodai szobát nem kapott, *Stadler* Helén II. Rákóczi Ferenc-utca 15. szám alatt levő lakásán vett ki egy éjjelre szobát. *Stadler* Helén ez egy éjjelre nem kevesebb mint tizenhét koronát fizetett magának egészen primitív szobájáért. A hadnagy feljeltetve folytán a rendőrség megindította *Stadler* Helén ellen az eljárást és miután külföldi, el fogja toloncoltatni.

A villamosvilágítás refrakciái címmel mult számunkban megjelent cikkünkre vonatkozólag a villamos-társaság újvidéki üzletvezetője részéről azt az értesítést kaptuk, hogy a villamos-társaság igazgatósága nem egy és mindenkorra kívánta a koncessziószereződésben kikötött kötelezettségek elengedését, csak a háboru tartamára kérte annak hatályon kívül helyezését. A kérelem sorsa felett, — amint már megírtuk, — a közgyűlés fog dönteni.

Csalás mázsálójegygyel. Csalás és okirathamisítás miatt állott *Sziracski* Izidor és özv. *Cselovics* Györgyné az újvidéki törvényszék büntető tanácsa előtt. Özv. *Cselovics* Györgyné megbizottja volt *Grosz* Hermann újvidéki cégnek, melyet olyképp károsított meg, hogy *Sziracski* Izidorral összejátszva az I méter-máza buzáról kiállított mázsálójegyget 23 métermázsára javított ki, és a cégtől 29 kor. 60 fillér helyett 681 kor. 48 fillért vettek fel. A pénzen azután megosztottak olyképpen, hogy *Cselovicsné* 360 koronát magának tartott meg a többi *Sziracskinak* adta. A főtárgyaláson mindketten beismertek bűnüket, mire a törvényszék *Sziracskit* 2 hónapi *Cselovicsné*t pedig 1 hónapi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Megdicsőült hősök. Az újvidéki kórházakban elhunyt katonák az elmúlt héten a következők voltak: Soós Bálint 71 (Hidasziszalói) (Szehalom), Havruluk János 51. sz. elem. raktár (Budapest), Zsupanics Zsárko 53/4 gy. ezred (Skonyika), Gavrilovics Márk vonacsapat 713 (Amajlija).

Meglopott gyümölcsárs asszony. A Galamb-utca 9. számú házban egymás mellett lakott özv. *Csermak* Jánosné gyümölcsársasszony és *Szefanovic* Anna. A gyümölcsárs asszony naponta reggel 4—5 óra között elment, és a lakásának kulcsát egy eldugott helyen az ajtó mellé akasztotta. Ezt kileste *Szefanovic* Anna és több ízben lekasztotta a kulcsot, bement a lakásba, felkereste a szekrény kulcsot és ellopta a szegény asszony pénzét, amelyet részben elköltött, részben pedig a vele vadházasságban élő *Hadnagy* Istvánnak adta, sőt ebből a pénzből ezt fel is ruházta. A törvényszék előtt *Szefanovic* Anna beismerte, hogy a pénzt több ízben ellopta, *Hadnagy* István pedig beismerte, hogy — a tudomása szerint is — lopott pénzt elfogadta, mire *Szefanovic* Annát lopásért 3 havi, *Hadnagy* Istvánt pedig orgazdaságért 2 havi fogházra ítélték. Az ítéletben az ügyész és vádlottak megnyugodtak.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Buza-tér 5. szám.

Az aranyelováci visszavonulás alkalmával szerb fogságba került egy újvidéki kadét és hat baka. Főlderítő szolgálaton voltak egy főhadnagy vezetése alatt, mikor a visszavonulás megkezdődött. Értésíteni őket már nem lehetett, egyszerre azon vették magukat észre, hogy messze a szerb harcra vonal mögött vannak, a mieink ágyuinak hangja pedig nemhogy közelednék, ellenkezően egyre távolodik. Minden kísérletük, hogy keresztüljávják magukat, hiábavalónak bizonyult. Szüntelen csatározások között elesett a főhadnagy, elesett a szakasz nagybő része és végül, miután a kis csapat minden tőltényét ellőtte, fogságba került a kadét és a hat baka.

Az újvidéki kadét kivételével mindnyájan petrovaradini és karlócai horvátok voltak, abból a fajtából, a melyeket a szerbek legjobban gyűlölnék. A szerbek mint testvérekre számítottak rájuk és ők Loznicánál és Lesznicánál véres szuronyharmokkal józanították ki Péter király katonáit testvéri álmódosásukból. Tudták, hogy a gyűlölet erős, de ha megvan, legerősebb a fajrokonok között. Valami kiméletes bánásmódra nem számíthattak.

Mikor lefegyverezték őket, néma megadással néztek a sorsuk elé. Napokon át mint üldözött vad éltek, két napja egy falat nem volt a szájukban, ilyen állapotban az ember nem bánja, akármilyen történik is vele. Az idegek óriás túlfeszültsége után elkövetkezik az összerokadás, a teljes közöny minden iránt. Csak egy érzése van ilyenkor az embernek: enni és aludni.

Pedig éppen ebben nem volt részük. A szerbek különben sem bántak valami kiméletesen a foglyaikkal, velük szemben pedig mint ha az összes emberi kötelességek alól fölmentve érezték volna magukat. Etek, de egy harapást sem juttattak nekik, étlen, szomjan, álmatlanul átadták őket pandurjaiknak, hogy valahova az ország belsejébe szállítsák őket.

Egy őrmester és két közlegény vette őket őrizet alá. Reggel kerültek fogságba és rögtön utnak is indították őket. Erőltetett menetben hajszolták őket délig. Délben letelepedtek, az örök ettek, de ők ismét nem kaptak semmit. A kadét érezte a helyzet megalázó voltát, de már nem bírta túrtörtetni magát. Odament az őrmesterhez és megkérte, hogy adjon egy falatot neki és társainak. Az őrmester fölpatlant és öklével az arcába vágott:

— Nesze svába, ez kell nekéd, nem ebed...

A kadét megtántorodott és a zubbonyához kapott. Belső zerebében elrejtve megmaradt a kis Browning revolvere. Hogy a revolvere megmaradt, annak köszönhető, hogy mint a tiszték nagy része, kardját puskával cserélte föl. A puská után más löfegyvert nem keresett nála. Elő akarta rántani fegyverét, de az utolsó pillanatban megmondolta

magát. A két fegyveres örött állott, lövére készen, tüstént végük lett volna. Magába fojtotta fölindulását és visszament társai közé.

Délután tovább mentek. Falvakon haladtak keresztül, a hol gunyolódással fogadták őket. Néman, összeszorított ajakkal viselték el a megbántásokat. Az öreik beszédéből értesültek, hogy késő estére érkeznek rendeltetési helyükre, a honnan a többi fogolylyal Nisbe szállítják őket. Este a déli jelenet ismétlődött. Az örök letelepedtek és szalonnáztak. Az őrmester gunyolódva mutogatta nekik az enniválót:

— Kellene, svába, kellene?

A kadétot valami fájdalmas hangulat fogta el. Soha életében olyan honvágyat nem érzett, mint ezekben a megalázó percekben. Sajátságos érzések játszottak vele. Arra nézett, a hol a szerb hegyek mögött violaszínű felhők mögé temetkezett el a nap. Minden olyan békés, nyugodt volt, a harcok zaja elhallgatott, csak a brutális őrmester és a két unjonc ör emlékeztette őt a háborura. Ugy érezte, hogy haza kell jutnia okvetlenül, bármi áron. Szerémségi tájszólásban, a melyet a szerbek nem értenek, odaszólt a legényeinek:

— Ha lelövöm az őrmestert, öljétek meg az öröket.

Odalépett az őrmesterhez és kirántotta revolverét. Az felpatlant, pisztolyához kapott, de elkésett. A kadét golyója mellébe furódott. Egy jajszótt hallottak és vége volt. Az örök is elkéstek. Falatozás közben oly váratlanul érte őket a támadás, hogy idejük sem volt védekezni. A zajorjei legények lefogták őket és a saját puskájuk tusával verték be a koponyájukat.

Szabadok voltak, az ellenséges ország kellős közepén. Ráeszméltek helyzetük rettenetes voltára. Ha ezután elfogják őket, igazán nem számíthatnak kegyelemre. Menekülniök kell, — de hogyan?

A kadét gyorsan intézkedett. Magukhoz vették az örök fegyverét, tőltényeit az őrmester pisztolyait, az élelmiszert, a holttesteket az utról-eltüntettk és rögtön eltűntek a közeli erdőségben. Egyenesen a Drina irányában nem mehettek, beleütözköztek volna a szerb hadseregbe. A kadét elhatározta, hogy rettenetes kerülővel délnyugati irányban mennek, hogy valahol Zvornik körül elérjék a bosnyák határt.

Megkezdődött a kis csapat öt napos odissazéja. Ha nem volna valóság, mesének kellene tartani. Nappal az erdőben tartózkodtak, havon aludtak, éjjel vándoroltak tovább. Alvás ideje alatt fölálva ketten örködték, mert az egész vidék tele volt komitácsokkal. Kerültek a falvakat, rettegtek, hogy a kutyaugatás elrúlhatja őket. Enni azon a kevés szalonnán és kenyéren kívül, a mit az öreiktől elszedtek, semmit sem ettek. A ruhájuk lerongyolódott, a bakancsuk tönkrement, ők maguk jóformán elvesztették ember formájukat.

Ötödnap reggel, a hogy egy hegytetőn kibukkantak az erdőségből, ezüstös szalag csillogott előttük. A Drina volt, Zvorniktól délre. A víz jelentette a menekülést. Azon túl már a mieink voltak. De túrtörtették magukat. Az innesső parton szerb komitácsok cirkáltak, meg kellett várniok az estét hogy megkiséréljék az átkelést. És az átkelés sem volt oly egyszerű. A bakák valamennyien hegyi lakók voltak, a kadéton kívül egyikük sem tudott uszni.

Este lelopózkodnak a vízpartra, hogy keressenek valami alkalmasot, a melyen átkelhesse, de semmit se csónakot, se tutajféléket nem találtak. Egmásután teltek az órák, közeledett a reggel és még mindig semmi. A kadét odaforduult a legénységhez:

— Rejtőzettek el megint az erdőben, én majd átuszom a tulsó partra és hozok segítséget.

Gyorsan levetette a ruháját, átadta a katonáknak és belevette magát a jéghideg vízbe. Decemberben egy ragadó hegyifolyót átuszni nem tartozik a gyerekjátékok közé. Átfagyva, végképp kimerülten érkezett meg a tulsó partra. Odaát egy őrszem állott, a ki kísértetnek nézte a folyóból előtűnő fehér alakot. Főlkapja puskáját és rálőtt a kadétra.

Szerencsére nem találta. A lövés zajára előrobant a tábori őrség egy hadnagy vezetése alatt. A kadét végső erőfeszítéssel elmondotta, hogy mi történt:

— Ott, odaát, hat katona... Ájtódom, hogy segítséget vigyek nekik... mentétek meg őket.

Azután összeesett. A hajnali szürkületben a tulsó partról kétségbeesetten integetett a hat baka. Nem bírták tovább a rejtőzést, a lövés zajára ők is előrohantak.

A mieink gyorsan határoztak. Fatörzsekből tutajt csináltak, kötére erősítették és két önként jelentkező katona átkormányozta a tulsó partra. Főlszedték a végképp kimerült bakákat és áthozták őket. Mikor a folyó közepén voltak, sivitani kezdtek a tulsó partról a szerb golyók. Eszrevették őket, de már későn. Megmenekültek.

A kadét egy katonai kórházban tért magához, a hova mindnyájukat beszállították. Ma az északi harctéren harcol, mellén a nagy vitézségi érémekkel. Emlékkül kaptá a szerbiai kalandért, a melyhez hasonlóra még ritkán volt eset az ügyvédjelöltek karának történetében.

4555. szám.

rig. 1915.

FELHÍVÁS
a tengeri készletek bejelentésére.

A földmívelésügyi m. kir. miniszter u folyó évi február hó 16-án 6080 eln. szám alatt a következő felhívást intézi a termelőkhoz:

A közlelmezés és az állattenyésztés érdekeit minden eshetőségre biztosítani óhajtván, felhatalmaztam az országos

gazdasági bizottságot, hogy azoktól, a kik felesleges tengeri készletüket telajánlják, folyó évi márciusi 1-éig nagyobb mennyiségű tengerit vásároljon.

Felhívom tehát a termelőket, hogy tekintettel az idő rövidségére a város rendőrfőkapitányi hivatalánál haldéktalanul jelentsék be, hogy milyen mennyiségű tengerit akarnak eladni az országos gazdasági bizottság részére.

Az országos gazdasági bizottságot a m. kir. miniszteriumnak 610 sz. rendelete alapján felhatalmaztam, hogy folyó évi március hó 1-éig az önként jelentkezőktől megvett tengeriért a magánforgalomra nézve hatóságilag megállapított legmagasabb áraknál többet; nevezetesen közönséges és lófogú, vagy kevert tengeriért mm.-ként 27 koronát; cinquantin-florentini putyi és fehér gömbölyű tengeriért mm.-ként 30 koronát fizessen.

A megvett tengerit az eladó egészséges minőségben, időszakilag száraz, morzsolt és rostált állapotban a rendelkezésre adott zsákokban vagy esetleg nyílt fuvarban a legközelebbi vasuti vagy hajó állomásra szállítva akkor tartozik átadni, amikor erre felhívatik.

A tengeri ára az átvételkor készpénzben azonnal kifizetik. Készpénzfizetés nélkül a tengerit az eladó nem köteles átadni.

Minden eladó köteles akkor, amikor tengerije már száraz és szállítható, a város rendőrfőkapitányi hivatalánál ezt azonnal szintén bejelenteni.

Ha az átvétel április vagy május havában történik, a vételárhoz a közönséges és lófogú, vagy kevert tengerinél havonként 1 korona, egyéb tengerinél havonként 50 fillér többlet jár az eladónak.

A midőn az eladó készletek azonnali bejelentésére a gazdaközönség figyelmét felhívom megjegyzem hogy ha március 1-éig ezen az uton nem sikerül az egész szükségletet biztosítani, kénytelen leszek a kényszer requirálást elrendelni, de nem a most megajánlott kivételes árakon, hanem a hatóság által megállapított árak alkalmazásával s a requirálást az olyan tengeri-termő vidéken fogom végrehajtani, a honnét önkéntes eladásra aránylag kevés készletet jelentettek be.

A város tanácsa nevében ezen miniszteri felhívás megszivlelését és a tengeri készletek pontos, sürgős önkéntes bejelentését a termelők lelkére kötöm és utalok nemcsak a hazafias kötelességtudásukra, de a saját jól felfogott gazdasági érdekeikre is.

UJVIDÉK, 1915. évi február hó 20-án, a sz. kir. város tanácsa nevében.

Profuma Béla s. k.,
alpolgármester.

Hirdetmény.

9059/Res. szám. Magyar Királyi belügyminister. Tárgy: Az ellenségtől zsákmányolt fegyverek, stb. kirakatokban való kiállításának megszüntetése. Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének 1914. évi november hó 14-én 8076/res. szám alatt kiadott körrendeletével a katonai kincstár érdekeinek megóvása végett utasítottam Cimedet, hogy a harcstírtéren, valamint a harcstírtéren mögötti területen talált katonai felszerelési cikkeknek a legközelebbi katonai parancsnoksághoz vagy a legközelebbi közigazgatási hatósághoz (községi előjáróság, járási tisztviselő) való beszállítása iránt intézkedjek. Utóbbi időben többször előfordult, hogy egyes kereskedők s ezek között különösen fegyver- és lőszerkereskedők, kirakataikban ellenségtől zsákmányolt fegyvereket és felszerelési cikkeket állítottak ki. Mint-hogy ez az eljárás ugy az üzlet-tulajdonosok, mint a nagyközönség körében is kétségkívül azt a hitet kelthetné, hogy ezek a cikkek az üzleti forgalom tárgyai, holott e tárgyak feletti rendelkezésre a katonai szolgálati szabályzat értelmében a katonai kincstár tart igényt; felhívom Cimedet, tétesse széleskörben közhírré és figyelmeztesse különösen a kereskedői üzletk tulajdonosait, hogy ellenségtől zsákmányolt fegyvereket és felszerelési cikkeket sem kirakatokban kiállítani, sem pedig egyébként forgalomba hozni nem szabad, hanem azokat is a fentebb megjelölt hatóságokhoz be kell szolgáltatni. Értesitem egyuttal Cimedet, hogy e körrendeletemet egyidejűleg a határszéli rendőrkapitányságokkal is közöltem. Budapest, 1914. évi december hó 23-án. Másolat hitelesül: Tapavicza Milán s. k. városi kiadó.

MEGHIVO.

Az I. Ujvidéki Nőegylet 1915. február 28-án, azaz vasárnap délután 5 órakor, a róm. kath. zárda helyiségében tartja 48-ik évi rendszeres közgyűlést, melyre a t. tagok szíves megjelenését kérjük.

TÁRGYSOROZAT:

1. Védelnöki megnyitó.
2. A múlt évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása.
3. Ez évi jelentések előterjesztése.
4. Esetleges indítványok.

Ujvidék 1915. február 18.

özv. Piukovich Ferenczné
az Első Ujvidéki Nőegylet elnöke.

Dr. Ámon Pál

apát kanonok plébános az Első Ujvidéki Nőegylet védelnöke.

3421. szám

kig. 1915.

Hirdetmény.

Alulírott városi tanács az 1909. évi XI. t. c. 4. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a folyó évre érvényesített ingatlan birtok után kivetett általános jövedelmi pótdadó lajstrom folyó évi február

hó 17.napjától február hó 24.napjáig a városháza 13. ajtó szám alatti termében közszemlére van kitéve oly célból, hogy azt mindenki megtekinthesse.

A lajstrom eme kitévelének a felelbezési határidő megállapítására nincs kihatása, mert az csupán az adó kivétel nyilvánosságának és az adózók bővebb felvilágosításának érdekében történik.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa 1915. évi február hó 12.

Profuma Béla
alpolgármester.

Mindenki sorakozzék

az

UJVIDÉKI

HIRLAP

olvasói táborába, mely
friss, élénk szellemben
jelenik meg. ::

Az ELITE kávéház

a legelőkelőbb közönség találkozó helye.

Elsőrendű cigányzene.

Ki mit lát,
Ki mit tud,
Ki mit hall
közölje az
Ujvidéki Hirlappal.

Mindenféle külföldi
arany- és papírpénzt
bevált
Vig és Katona
bankháza Ujvidéken,
Kossuth Lajos-utca 46.
10-7

Dr. Königstättler Ottó
ügyvédi irodáját
Buza-tér 5. szám
alá helyezte át.

Kiadó lakás.

Egy két-három szobás lakás, esetleg butorozva is egy új modern házban kiadó. Bővebb felvilágosítást Petőfi-utca 62. szám alatt a délelőtti órákban.